

Sygn. akt III Ca 1617/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 listopada 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Barbara Braziewicz

po rozpoznaniu w dniu 26 listopada 2015 r. w Gliwicach na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa Kancelarii (...) Spółki Akcyjnej w K.

przeciwko W. S. (S.)

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim

z dnia 3 czerwca 2015 r., sygn. akt I C 605/15

oddala apelację.

SSO Barbara Braziewicz

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem zaocznym z dnia 3 czerwca 2015r. Sąd Rejonowy w Wodzisławiu Śląskim oddalił powództwo Kancelarii (...) Spółki Akcyjnej w K. przeciwko pozwanej W. S. o zapłatę 1305,25zł.

Przytoczony wyrok został poprzedzony ustaleniami Sądu Rejonowego, z których wynika, iż pozwana zawarła z Z.- (...) Sp. z o.o. w W. ramową umowę pożyczki, na podstawie, której pożyczkodawca zobowiązał się do udzielania pożyczkobiorcy pożyczek gotówkowych w kwotach od 400 zł do 6000 zł. Pożyczkodawca przełał na rzecz pozwanej kwotę 700 zł. W dniu 16 września 2014r. powód zawarł z (...) Sp. z o.o. w W. umowę cesji wierzytelności na mocy, której powód nabył przysługujące cedentowi wierzytelności określone w załączniku nr 1 do umowy.

W oparciu o powyższe ustalenia faktyczne Sąd Rejonowy stwierdził, iż pozwana nie stawiała się na posiedzenie wyznaczone za rozprawę oraz nie zajęła stanowiska w sprawie, co uprawniało Sąd do wydania wyroku zaocznego - art. 339§1 k.p.c. Zważyć należy, że przewidziane w art. 339 § 2 k.p.c. domniemanie prawdziwości twierdzeń powoda dotyczy wyłącznie strony faktycznej wyroku i nie obowiązuje w zakresie prawa materialnego. Domniemanie to zastępuje jedynie postępowanie dowodowe i to tylko wówczas, gdy twierdzenia powoda nie budzą uzasadnionych wątpliwości (uzasadnienie SN z dnia 18 lutego 1972 r., III CRN 539/71, OSNCP 1972, z. 7-8, poz. 150). Wobec, więc tego, że działanie art. 339 § 2 k.p.c. nie rozciąga się na dziedzinę prawa materialnego, obowiązkiem sądu rozpoznającego sprawę w warunkach zaoczności jest rozważenie, czy w świetle przepisów prawa materialnego twierdzenie strony powodowej uzasadniają uwzględnienie żądania.

Z uwagi na istnienie uzasadnionych wątpliwości co do twierdzeń powoda zawartych w pozwie, Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe, a opierając się na jego wynikach Sąd uznał, iż brak jest podstaw do uwzględnienia roszczenia. Powód swoje roszczenie wywodził z umowy przelewu, na podstawie której- jak twierdził nabył wierzytelność z umowy pożyczki zawartej przez pozwaną. Wskazać należy, że cesja jest umową, na podstawie

której dotychczasowy wierzyciel przenosi wierzytelność ze swojego majątku do majątku osoby trzeciej. Przedmiotem przelewu może być co do zasady wierzytelność istniejąca, którą cedent może swobodnie rozporządzać. Z zasady *nemo plus iuris in alium transferre potest quam ipse habet* wynika, że do cesji wierzytelności, jako sukcesji syngularnej cesjonariusza w prawa cedenta, nie dochodzi, kiedy wierzytelność stanowiąca przedmiot umowy prowadzącej do cesji nie istnieje albo przysługuje innemu podmiotowi niż zbywca (cedent). Od wskazanej zasady przepisy o przelewie nie przewidują wyjątku, który mógłby chronić nabywcę w dobrej wierze, ponieważ wyjątek od zasady musiałby nastąpić kosztem osoby będącej rzekomym dłużnikiem (tak też J. Mojak, *Obrót...*, s. 86; podobnie K. Zawada, *Uprawnienie do przeniesienia wierzytelności. Nabycie w dobrej wierze wierzytelności od nieuprawnionego*, cz. VI, Rejent 1992, nr 6, s. 9 i n.).

W niniejszej sprawie powód nie wykazał, że wierzytelność wynikająca z umowy pożyczki wobec pozwanego mu przysługuje. Powód przedłożył bowiem umowę cesji, na podstawie, której nabył szereg wierzytelności określonych szczegółowo w załączniku nr 1 do umowy. Przedłożony przez powoda załącznik do umowy cesji jest całkowicie nieczytelny, nadto nie jest w ogóle podpisany, dlatego nie był wystarczający dla wykazania legitymacji procesowej powoda. Zważyć należy, że to na powodzie spoczywał obowiązek wykazania zarówno faktu istnienia i wysokości wierzytelności pozwanego wynikającej ze stosunku podstawowego, jak również faktu przejścia na niego tej wierzytelności w wyniku cesji. Niezależnie od tego z twierdzeń pozwu, jak również załączonych dokumentów nie sposób jest wywieść co składa się na należność dochodzoną pozwem. Nie wiadomo kiedy została zawarta umowa pożyczki, na jaką kwotę, kiedy był termin spłaty. Zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Natomiast z art. 232 k.p.c. wynika, iż strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. W świetle powyższego, Sąd uznał, iż powód wbrew obowiązkowi wynikającym z art. 6 k.c. nie wykazał, że przysługuje mu wierzytelność dochodzona pozwem, co skutkowało oddaleniem powództwa.

Od powyższego wyroku apelację wniosła powódka, zaskarżając orzeczenie w całości. We wnioskach wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie od pozwanego na jej rzecz kwoty 1.305,25zł z ustawowymi odsetkami od dnia 17 października 2014r. wraz z kosztami postępowania oraz kosztami zastępstwa procesowego wg norm przepisanych, ewentualnie o uchylenie wyroku zaocznego i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Skarżąca zarzuciła Sądowi naruszenie przepisów prawa procesowego tj. art. 232 k.p.c. poprzez przyjęcie, że powódka nie przedstawiła dowodów na potwierdzenie zasadności roszczenia i art. 339 §2 k.p.c. poprzez przyjęcie, że twierdzenia powódki budzą uzasadnione wątpliwości.

Sąd Odwoławczy zważył, co następuje:

Apelacja powódki nie zasługuje na uwzględnienie, a zaskarżony wyrok należy uznać za trafny.

Powołane w apelacji zarzuty naruszenia prawa procesowego należało uznać za chybione.

Sąd Okręgowy zasadniczo podziela i uznaje za swoje zarówno ustalenia faktyczne, jak i prawne poczynione przez Sąd pierwszej instancji, uznając, iż nie ma potrzeby ich ponownego przytaczania. Ustalenia te bowiem znajdują oparcie w rodzaju zebranego w sprawie materiału dowodowego, a zaoferowanego w sprawie przez powódkę, a w istocie w jego braku. Zasadnie przyjął Sąd meriti, iż powód nie przedstawił dostatecznych dowodów na potwierdzenie zasadności dochodzonego roszczenia. Przedstawione przez niego wydruki różnych nie uwierzytelnionych w sposób prawidłowy dokumentów nie mogły i nie stanowiły dowodów w sprawie. Sąd meriti ocenił zebrany w sprawie materiał dowodowy w granicach zakreślonych przepisem art. 233 § 1 k.p.c., trafnie przyjmując, iż czyniąc ustalenia i orzekając w sprawie nie mógł oprzeć się na zaoferowanych przez powoda dowodach. Wnioski wywiedzione w sprawie przez Sąd meriti są logiczne i ściśle związane z wartością dowodową zaoferowanych przez powódkę dowodów. Przede wszystkim jednak należy zauważyć, że skarżąca nie postawiła skutecznie zarzutu naruszenia przez Sąd art.232 k.p.c. w zw. z art.233§1 k.p.c., bowiem nie wykazała, iż Sąd Rejonowy, dopuścił się błędu logicznego w dokonanej ocenie okoliczności wziętych za podstawę wydanego orzeczenia i istotnych dla jej rozstrzygnięcia, uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, tymczasem tylko takie uchybienia mogą być przeciwstawione uprawnieniu Sądu do

dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął Sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie, niż ocena Sądu (tak SN w orzeczeniu z 6.11.1998r., IICKN 4/98 nie publ.).

Trafnie zauważył Sąd meriti, iż w niniejszej sprawie zachodziły podstawy do wydania wyroku zaocznego, gdyż spełnione zostały przesłanki wskazane w art. 339 § 1 k.p.c. Istotnie przewidziane w art. 339 § 2 k.p.c. domniemanie prawdziwości twierdzeń powoda dotyczy wyłącznie strony faktycznej wyroku i nie obowiązuje w zakresie prawa materialnego - domniemanie to zastępuje jedynie postępowanie dowodowe i to tylko wówczas, gdy twierdzenia powoda nie budzą uzasadnionych wątpliwości. Zatem wówczas gdy zasadnie wydaje się, iż twierdzenia pozwu np. nie odpowiadają w pełni rzeczywistości, czy też wskazują na bezzasadność dochodzonego roszczenia, to koniecznym jest przeprowadzenie postępowania dowodowego w sprawie. Jednocześnie zaś wymaga podkreślenia, że przyjęcie za prawdziwe twierdzeń powoda dotyczy wyłącznie okoliczności faktycznych i nie zwalnia Sądu orzekającego od obowiązku rozważenia, czy oświadczenia te uzasadniają należycie i w całości żądania pozwu i czy uwzględnienie tych żądań nie narusza obowiązujących przepisów. Wprowadzone przez przepis art. 339 § 2 k.p.c. swoiste domniemanie zgodności twierdzeń powoda z rzeczywistym stanem rzeczy nie zwalnia powoda od przytoczenia faktów, które są niezbędne do dokonania subsumcji materialnoprawnej, stanowiącej faktyczną i materialnoprawną podstawę wyroku. Sąd obowiązany jest bowiem, nawet przy uznaniu twierdzeń powoda za prawdziwe, dokonać prawidłowej oceny zasadności żądania pozwu opartego na tych twierdzeniach, z punktu widzenia prawa materialnego; stanowisko takie ugruntowane jest zarówno w doktrynie jak i judykaturze (zob. np. wyrok SN z dnia 31 marca 1999 r., I CKU 176/97, Prok.i Pr.-wkł. 1999/9/30, zob. też ost. wyrok SA w Katowicach z dnia 10.09.2013r. IACa 494/13, LEX nr 1378705). Zatem Sąd zawsze jest zobowiązany rozważyć, czy w świetle przepisów obowiązującego prawa materialnego, twierdzenia powoda uzasadniają uwzględnienie żądań pozwu, w zakresie tym bowiem nie obowiązuje domniemanie z art. 339 § 2 k.p.c., negatywny zaś wynik takich rozważań powoduje wydanie wyroku zaocznego oddalającego powództwo.

Zatem wobec tego, iż w ocenie Sądu Rejonowego zachodziły okoliczności wskazane w art. 339 § 2k.p.c., uniemożliwiające przyjęcie przez Sąd za prawdziwe twierdzeń powódki o okolicznościach sprawy, Sąd ten przed rozstrzygnięciem sprawy przeprowadził postępowanie dowodowe celem wyjaśnienia zaistniałych wątpliwości co do faktów. Także rozważył, czy w świetle przepisów obowiązującego prawa materialnego, twierdzenia powódki uzasadniały żądanie pozwu i ostatecznie doszedł do wniosku, iż nie dawały one podstaw do uwzględnienia żądania pozwu, co skutkowało oddaleniem powództwa. Zatem, z uwagi na powyższe, Sąd Okręgowy uznał za chybiony zarzut naruszenia przez Sąd meriti regulacji art. 339 § 2k.p.c.

Ponadto w świetle art. 230k.p.c. Sąd bez dostatecznego uzasadnienia, nie może przyjmować za prawdziwe twierdzeń strony, którym strona przeciwna wyraźnie nie zaprzeczyła. Sąd może uznać za przyznane przez stronę niezaprzeczone twierdzenia strony drugiej tylko w wypadku, gdy takie domniemane przyznanie jest uzasadnione wszechstronnym rozważeniem wszystkich okoliczności sprawy, biorąc pod uwagę wynik całej rozprawy (por. np. uzasadnienie wyroku SN z dnia 19 października 2005 r., V CK 260/05, LEX nr 187090). Równocześnie samo milczenie jednej ze stron co do twierdzeń strony przeciwnej nie może stanowić podstawy do uznania faktów za przyznane (por. wyrok SN z dnia 17 lutego 1975 r., II CR 719/74, LEX nr 7661).

Także za chybiony należało uznać zarzut naruszenia przez Sąd meriti regulacji art. 232k.p.c. Obowiązek wykazania dowodów obciąża przede wszystkim strony. Jednocześnie rzeczywistego znaczenia nabierają obecnie reguły rozkładu ciężaru dowodu, wynikające z art.6 k.c. Obowiązek przedstawiania dowodów spoczywa na stronach (art.3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art.227k.p.c.) spoczywa na stronie, która z tych faktów wywodzi skutki prawne (art.6 k.c.)- zob. orzeczenie S.N. z 17 grudnia 1996r., ICKU 45/96 OSNC 1997, nr 6-7, poz.75).

Rację zatem ma Sąd meriti, że to rzeczą powódki było udowodnienie i wykazanie stosownymi środkami dowodowymi, że doszło do zawarcia umowy pożyczki pomiędzy poprzednikiem prawnym powódki a pozwaną, że doszło do przekazania pozwanej określonej umową kwoty, że dochodzona kwota stała się wymagalna oraz ewentualnie jaka jej

część została spłacona i kiedy, także w jaki sposób i za jaki okres czasu zostały naliczone odsetki. Ponadto powódka także powinna była udowodnić fakt zawarcia umowy cesji pomiędzy nią i jej poprzednikiem prawnym. Tymczasem powódka nie wykazała, żadnych z powyższych okoliczności, zatem faktycznie z powinności wynikającej z art. 6 k.c. się nie wywiązała.

Przy czym dodatkowo należy zauważyć, iż powódka nie wykazała swojej legitymacji czynnej w niniejszej sprawie, skoro nie przedłożyła w formie dokumentu umowy przelewu wierzytelności wraz z załącznikiem, w którym wskazano, iż przedmiotem cesji jest wierzytelność istniejąca wobec pozwanej, a wynikająca z umowy ramowej pożyczki z bliżej nieokreślonej daty, notabene nie podpisanej przez żadną ze stron. Zatem powódka nie wykazała skuteczności cesji, a tym samym swojej legitymacji w sprawie. Ponadto należy zauważyć, iż także dołączony do akt wydruk w/w umowy pożyczki nie został w sposób prawidłowy uwierzytelniony przez występującego w sprawie zawodowego pełnomocnika, co więcej z dołączonego wydruku wynika, iż powyższa umowa nie została w ogóle podpisana przez pozwaną W. S.. Zatem za dostateczny dowód wykazujący powyższe okoliczności nie mogły być uznane przedstawione przez powódkę wydruki różnych nie uwierzytelnionych w sposób prawidłowy dokumentów złożonych przez nią w toku sprawy.

Tym samym, wbrew zarzutom apelacji, Sąd Rejonowy trafnie ocenił, iż z uwagi na zaferowany przez powódkę w toku sprawy niewystarczający materiał dowodowy, brak było podstaw do poczynienia definitywnych ustaleń co do uznania zasadności i wysokości roszczenia powódki. Przy czym, jak trafnie zauważył Sąd Rejonowy, to na powódce ciążył powyższy obowiązek (art.6 k.c.), z którego ta się nie wywiązała.

Ponadto zarzuty podniesione w apelacji mają w ocenie Sądu Okręgowego przede wszystkim charakter czysto polemiczny i sprowadzają się do negowania właściwej oceny i ustaleń Sądu pierwszej instancji, przeciwstawiając im własne oceny i wnioski, które w żadnym razie nie mogą podważyć trafności rozstrzygnięcia i argumentacji Sądu Rejonowego.

Konkludując, zaskarżony wyrok odpowiada prawu, a zarzuty powódki nie zasługiwały na uwzględnienie. Powódka nie udowodniła ani istnienia długu, ani tego, iż przelew wierzytelności był ważny i skuteczny w rozumieniu prawa cywilnego. W efekcie nie udowodniła faktu, iż jest wierzycielem, co wyłączało możliwość zasądzenia na jej rzecz kwoty dochodzonej pozwem. W świetle powyższych rozważań oraz materiału dowodowego zebranego w niniejszym postępowaniu powództwo trafnie zostało przez Sąd Rejonowy oddalone.

Z tych względów, na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art.505¹⁰ §1k.p.c., apelację powódki oddalono, jako bezzasadną.

SSO Barbara Braziewicz